

Huvudman

Umeå kommun
umea.kommun@umea.se

Beslut

Datum 2026-05-22

Dnr SI 2025:1674

Sida 1 (13)

Ärendet

Tillsyn av Mariehemsskolan i Umeå kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 19 juni 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Umeå kommun att senast **fredag den 30 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning i svenska som andraspråk samt utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Umeå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Umeå kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning i svenska som andraspråk

1. Säkerställ att rektorn ser till att de elever som har beslut om undervisning i svenska som andraspråk ges detta utifrån gällande kursplan. Huvudmannen ska i sin redovisning ange vilka elever som bedömts vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk samt redogöra för hur rektorn har organiserat denna undervisning under läsåret 2026/27 (5 kap. 14–15 §§ skolförordningen [2011:185] och Förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr22, 5.19 Kursplan i svenska som andraspråk).

Utredning samt åtgärder vid ordningsstörande beteende

2. Se till att orsakerna till att en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller gör sig skyldig till en allvarigare förseelse utreds och att åtgärder vidtas utifrån vad utredningen visar. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. En redogörelse för hur många sådana utredningar som

initierats under perioden den 1 juni till den 16 oktober 2026 ska ges in till Skolinspektionen (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Umeå kommun en anmärkning avseende brister rörande särskilt stöd samt anmälan om kränkande behandling. Umeå kommun ska senast **fredag den 30 oktober 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser beslut om avstängning och rutin för omhändertagande av mobiltelefoner.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (Dnr 2025:1674) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde under våren 2025 en tillsyn av Mariehemsskolan i Umeå kommun. Skolinspektionen beslutade den 19 juni 2025 att förelägga Umeå kommun att senast den 31 oktober 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd, undervisning i svenska som andraspråk, utredning samt åtgärder vid ordningsstörande beteende, beslut om avstängning, anmälan om kränkande behandling samt skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner.

Umeå kommun har den 28 oktober 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter, under mars 2026, genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Umeå kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning med anledning av Skolinspektionens föreläggande framgår att undervisningen i svenska som andraspråk organiserats så att en legitimerad lärare med behörighet i svenska som andraspråk ger eleverna 100 minuters undervisning i veckan. Resterande undervisning ges av lärare som undervisar i svenska i helklass och bedrivs utifrån ett andraspråksperspektiv där lärarna har kontinuerlig handledning av läraren i svenska som andraspråk.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att den lärare som är behörig i svenska som andraspråk, som bedrev gruppundervisning och som handledde lärarna under höstterminen 2025 inte längre är i tjänst.

Lärarna uppger att det finns elever på Mariehemsskolan som har behov av att läsa svenska som andraspråk. Lärarna namnger 18 elever som har behov av att läsa svenska som andraspråk, eleverna går på både låg- och mellanstadiet och finns i alla årskurser. Vissa av eleverna har enligt lärarna stora svårigheter att nå målen i svenska eller svenska som andraspråk, och enligt huvudmannens redovisning har utredning om särskilt stöd inletts för åtminstone sex av eleverna.

Lärarna på mellanstadiet berättar att eleverna inte får någon undervisning i svenska som andraspråk, men att de bedöms enligt dessa kriterier. Det framgår också att en lärare sitter med några elever efter lektionstid för att stötta dem i svenska som andraspråk. Rektorn berättar att tanken är att eleverna på mellanstadiet ska få en viss undervisningstid i svenska som andraspråk av den lärare som nu är ur tjänst när hen kommer tillbaka.

Lärarna på lågstadiet uppger att svenska som andraspråk endast finns på mellanstadiet och att eleverna på lågstadiet får studiehandledning på modersmålet. Lärarna berättar därefter att undervisningen i svenska som andraspråk är integrerad i svenskundervisningen genom att eleverna får

stöttning av exempelvis bildstöd samt att vissa elever har läxböcker på modersmålet. Lärarna berättar slutligen att det som på allvar skiljer svenska och svenska som andraspråk åt, är att lärarna bedömer eleverna utifrån kriterierna för svenska som andraspråk och inte svenska. Rektorn berättar att lärarna i lågstadiet inte jobbar enligt ämnesplanen för svenska som andraspråk, för där är ämnet svenska på en så grundläggande nivå. Hen uppger därefter att samtliga lärare på lågstadiet nog arbetar enligt svenska som andraspråk, med beaktande av elevunderlaget på skolan.

Av intervjuer med representanter ur skolans elevhälsa och med rektorn framgår att representanter ur skolans elevhälsa har språkstärkande undervisning med två elevgrupper för elever som nyligen kommit till Sverige. Det framgår vidare att den undervisning som ges inte behandlar det ämnesspecifika centrala innehållet som särskiljer svenska som andraspråk från svenska.

Synpunkter från huvudmannen

Huvudmannen har inkommit med synpunkter och uppger bland annat att de vidtar omgående åtgärder för att säkerställa att eleverna på Mariehemsskolan som är behov av undervisning i svenska som andraspråk får det. Huvudmannen uppger att rektorn behöver se till att det finns behöriga lärare som genomför undervisningen, följa upp undervisningens kvalitet samt säkerställa att undervisningen bedrivs i enlighet med gällande kursplan. Huvudmannen avser att följa upp att åtgärderna genomförs.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 14 § skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Enligt 5 kap. 15 § skolförordningen ersätter undervisning i svenska som andraspråk, undervisning i svenska.

Enligt Lgr22 ska undervisningen i svenska som andraspråk för åk 1–3 omfatta läsriktning, ljud och bokstav, ords böjningsformer, meningsbyggnad med sambandsord samt ordspråk och talesätt, allt i jämförelse med andra språk eleven kan. För åk 4–6 inkluderar det centrala innehållet ords böjningsformer, ordföljd, huvud- och bisatser, svenskt uttal samt ordspråk, talesätt, fasta fraser och liknelser, vilket också jämförs med elevens andra språk.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Mariehemsskolan fortsatt brister i att anordna undervisning i svenska som andraspråk för de elever som har behov av sådan undervisning och att huvudmannen inte följt Skolinspektionens föreläggande i denna del.

Skolinspektionen kan konstatera att ett flertal elever på både låg- och mellanstadiet bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk. För att eleverna ska anses få sådan undervisning behöver denna följa och omfatta ämnets syfte och centrala innehåll. Även om utredningen visat att elever i behov av undervisning i svenska som andraspråk ges viss språkstärkande undervisning, bildstöd och studiehandledning på modersmålet bedömer Skolinspektionen att dessa insatser inte utgör undervisning i svenska som andraspråk. Vad huvudmannen anfört avseende planerade insatser för att säkerställa att elever erhåller undervisning i svenska som andraspråk ändrar inte Skolinspektionen bedömning i denna del.

Skolinspektionen vill särskilt påtala att om undervisning i svenska som andraspråk bedrivs integrerat med undervisning i svenska behöver de ämnesspecifika delar som skiljer de två ämnena åt beaktas för att inte ämnet ska förlora sin särprägel.

Utredning samt åtgärder vid ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning med anledning av Skolinspektionens föreläggande och av samtal med rektorn och elevhälsan framgår att inga utredningar om ordningsstörande beteende har genomförts på skolan under redovisningsperioden.

Lärarna på mellanstadiet uppger att det är ett flertal elever i en viss klass som återkommande stör undervisningen, och rektorn berättar att hen har vetskap om detta. Eleverna i klassen berättar att det finns flera elever som stör, springer runt i klassrummet och kastar saker. Några elever berättar att de har svårt att koncentrera sig på nästan varenda lektion på grund av att det blir stökigt.

Lärarna, representanter ur skolans elevhälsa och rektorn uppger att insatser vidtagits i klassen under cirka två års tid. Rektorn uppger att insatserna gjort att det blivit lugnare en stund, men att hen hade önskat att insatser gav större effekt. Rektorn säger att insatserna bland annat involverat skolans likabehandlingsgrupp och skolans socialpedagog som genomfört enskilda samtal med eleverna sent under höstterminen 2025. Under samtalen pratade de om att de vill se en förändring, och att skolan

kommer följa åtgärdstrappan. Därefter instruerades läraren att kontakta socialpedagogen om det hände något i klassen. Läraren hörde dock aldrig av sig. De påtalade då för läraren att de inte fick reda på allt som hände i klassen. Läraren sa då att det händer saker hela tiden.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen framgår bland annat att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Mariehemsskolan brister i arbetet med att utreda orsakerna till att elever har ett återkommande ordningsstörande beteende och att huvudmannen inte följt Skolinspektionens föreläggande i denna del. Av utredningen framkommer att ett flertal elever i en viss klass återkommande stör ordningen i klassrummet och att det påverkar studier negativt. Skolinspektionen kan konstatera att det inte genomförts några utredningar för de elever som återkommande uppträder ordningsstörande, vilket är en fortsatt brist. Att en utredning inte initieras riskerar att medföra att relevanta åtgärder inte sätts in för att elever ska ändra sitt beteende, eller att åtgärder sätts in i ett alltför sent skede.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Umeå kommuns verksamhet vid Mariehemsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning i svenska som andraspråk samt utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende. Det finns därför skäl att förelägga Umeå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla elevers behov av särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning med anledning av Skolinspektionens föreläggande uppgett att rektorn har informerats om skollagens bestämmelser gällande särskilt stöd i samband med höstterminens start samt att rektorn därefter har informerat övrig personal. Lärarna på skolan berättar antingen att de inte fått någon sådan information eller att de inte vet om de har fått någon sådan information. Huvudmannen har inkommit med synpunkter på underlaget och uppgett att informationen gavs till personalen den 1 oktober 2025.

Huvudmannen har redovisat att skolan tagit fram skriftliga rutiner, som bifogats, kring arbetet med särskilt stöd och att lärarna enligt denna rutin ska anmäla utredningsbehov av särskilt stöd via ett formulär. Detta ska sedan sändas till rektorn som i samråd med elevhälsoteamet beslutar om en utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska inledas. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att personalen på skolan har fått information om skolans nya rutin och att de upplever att den är tydlig, implementerad i verksamheten och att den följs.

Skolinspektionen har under skolbesöket frågat lärare, elevhälsa och rektorn om vilka anmälningar om utredningsbehov av särskilt stöd som lärare sänt till rektorn. De anmälningar som lärare uppgett att de lämnat till rektorn har enligt rektorn och elevhälsan också mottagits.

Utreda elevers behov av särskilt stöd

Av skolans rutin för arbetet med särskilt stöd och intervju med rektorn framgår att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd initieras genom att rektorn fattar beslut om att en sådan utredning ska genomföras, därefter startar utredningen genom att ett uppstartsmöte hålls.

Av huvudmannens redovisning och av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att rektorn beslutat om att starta utredning efter att anmälan om utredningsbehov kring särskilt stöd inkommit i samtliga fall utom tre. I ett fall rörde det en anmälan om en annan typ av utredningsbehov. I de två andra fallen bedömde rektorn, i samråd med skolans elevhälsa, att det fanns extra anpassningar som inte testats ännu som kunde ge effekt. Rektorn beslutade därför att sätta in och följa upp dessa i stället.

Av huvudmannens redovisning och av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att tiden från att rektorn beslutar att inleda en utredning om särskilt stöd, tills dessa att utredningen startar genom ett uppstartsmöte i vissa fall¹ uppgått till över två månader och att utredningarna om särskilt stöd i flera fall tar månader att slutföra. Exempelvis har utredningarna i två fall² tagit över sex månader, varav en av utredningarna fortfarande inte avslutats.

Representanterna ur skolans elevhälsa, som ansvarar för utredningarna, uppger att en del av förklaringen till att vissa utredningar tagit lång tid är att de fått in många anmälningar i samband med att skolans nya rutin för särskilt stöd infördes. De berättar också att de har arbetat med många utredningar samtidigt och periodvis haft begränsade resurser.

Beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång

Av huvudmannens redovisning och kompletterande redovisning med anledning av Skolinspektionens förelägganden framgår att beslut om åtgärdsprogram fattas när utredning om en elevs behov av särskilt stöd färdigställts, samt efter utvärdering av ett åtgärdsprogram.

Skolinspektionen gav även huvudmannen ett föreläggande kring utformningen av beslut om anpassad studiegång. Av intervju med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att en elev på skolan ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Skolinspektionen har tagit del av aktuell elevs åtgärdsprogram med beslut om anpassad studiegång. Av detta framgår en motivering till beslutet samt vilket ämne som berörs av beslutet. Det framgår dock inte vilka avvikelser som gjorts från timplanen.

Synpunkter från huvudmannen

Huvudmannen har inkommit med synpunkter och uppgett att de vidtar omgående åtgärder för att skyndsamt utreda elever i behov av särskilt stöd. Detta innefattar bland annat att områdeschef tydliggjort att utredning ska göras skyndsamt för samtliga rektorer i dennes skolområde. Vidare kommer speciallärare och specialpedagogerna inom skolområdet att genomgå en utbildning kring utredningar om särskilt stöd under början på höstterminen 2026. Huvudmannen uppger vidare att Mariehemsskolans arbete med nya rutiner och ansvarsfördelning för elever i behov av särskilt stöd kommer att följas upp av områdeschef i september 2026.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller

¹ Elev 7 och 22.

² Elev 4 och 17.

kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och i vissa fall får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas bland annat 31 och 32 §§ förvaltningslagen. Enligt förarbetena gäller paragrafen bland annat när beslut fattas i ärenden om särskilt stöd (prop. 2009/10:165 s. 928).

Av 31 och 32 §§ förvaltningslagen framgår bland annat att det för varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar vad beslutet innehåller. Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt.

I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Skolinspektionens bedömning

Fortsatt brist avseende utredningar av elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns fortsatta brister i Mariehemsskolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd.

Av den rutin för arbetet med särskilt stöd som huvudmannen insänt och av intervju med rektorn framgår att en utredning om särskilt stöd startar genom att det hålls ett uppstartsmöte. Enligt Skolinspektionens bedömning är det först då som utredningen kan sägas ha inletts, oaktat om ett beslut om att starta en utredning har fattats tidigare. Därav följer att det för två elever i lågstadiet tagit över två månader att starta utredning om särskilt stöd och att det för två elever i mellanstadiet tagit över sex månader att utreda stödbehovet. Det har vidare inte framkommit något som talar för att dessa utredningar skulle ha varit särdeles komplexa att genomföra. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att elevernas behov av särskilt stöd inte utretts skyndsamt, vilket utgör en brist. Det huvudmannen anfört föranleder ingen annan bedömning för bedömningen av bristen i sig.

Av utredningen framgår dock att huvudmannen har följt Skolinspektionens föreläggande om att tillse att rektorn startar en utredning om särskilt stöd för varje anmälan om utredningsbehov som inkommer till rektorn.

Fortsatt brist avseende anpassad studiegång

Utredningen visar att rektorns beslut om anpassad studiegång innehåller en klagörande motivering till beslutet, och det framgår vilket ämne som berörs av beslutet. Det framgår dock fortsatt inte vilka avvikelser som gjorts från timplanen och de mål som annars gäller för utbildningen, vilket är en fortsatt brist. Umeå kommun har således bara delvis följt Skolinspektionens föreläggande i denna del.

Avhjälpta brister

Av utredningen framgår att skolan har tydliggjort en rutin för arbetet med särskilt stöd och att personalen har fått information om denna rutin. Skolinspektionen kan dock inte med säkerhet avgöra om huvudmannen fullt ut följt Skolinspektionens föreläggande avseende att informera rektorn och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser kring särskilt stöd och rektorns skyldighet att skyndsamt initiera en utredning efter anmälan från lärare. Detta eftersom lärarna på skolan är osäkra på om de fått denna information. Oaktat huruvida huvudmannen följt föreläggandet fullt ut eller inte, får bristen ändock – genom det arbete som skett kring implementeringen av den nya rutinen - anses vara avhjälpt i denna del.

Utredningen visar att huvudmannen har följt Skolinspektionens förelägganden om att tillse att rektorn fattar beslut om att antingen utarbeta eller att inte utarbeta åtgärdsprogram när en elevs behov av

särskilt stöd har utretts samt efter att ett åtgärdsprogram utvärderats. Bristerna får således anses vara avhjälpna i dessa delar.

Anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har, med anledning av Skolinspektionens tidigare föreläggande kring skolpersonals skyldighet att anmäla kränkande behandling till rektorn, inkommit med en skriftlig redovisning över antalet anmälningar som kommit in under perioden 19 juni – 31 oktober 2025. Huvudmannen har därtill inkommit med utredningar av dessa händelser.

Av intervjuer med lärarna framgår att samtliga lärare utom en anmäler händelser av kränkande behandling till rektorn. Läraren som inte anmält uppger att kränkningarna har varit återkommande och riktade mot en elev, men att läraren inte fått vetskap om rutinen för anmälan.

Huvudmannen har inkommit med synpunkter och uppgett att de vidtar omgående åtgärder för att rektorn ska se till att all personal har fått information om skolhuvudmannens rutin om att motverka kränkande behandling, och den skyldighet som finns att anmäla och utreda händelser samt vidta åtgärder. I detta ska rektor säkerställa att all personal har god kännedom om rutinerna. Huvudmannen uppger vidare att områdeschef ska följa upp Marnhemsskolans arbete med att motverka kränkande behandling inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete hösten 2026.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger fortsatt brist i Marnhemsskolans arbete med anmälningar av kränkande behandling. Av utredningen framgår att det finns lärare som inte har kunskap om skolans rutiner för kränkingsanmälan och därför inte har anmält alla händelser av

kränkande behandling till rektorn. Umeå kommun har således inte fullt ut följt Skolinspektionens föreläggande i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Umeå kommuns verksamhet vid Mariehemsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd och anmälan om kränkande behandling. Av utredningen framgår dock att flera av de tidigare konstaterade bristerna är avhjälpna helt eller delvis, samt att huvudmannen efter att ha tagit del av Skolinspektionens utredningsunderlag identifierat merparten av de kvarvarande bristerna och påbörjat åtgärder i syfte att avhjälpa dem. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Umeå kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Beslut om avstängning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna på skolan uppger att de inte vet någon elev som blivit avstängd från skolan under läsåret 2025/26. Av huvudmannens redovisning med anledning av Skolinspektionens föreläggande framgår att rektorn inte fattat beslut om avstängning för någon elev under läsåret 2025/26.

Rättslig reglering

I 5 kap. 14-16 och 24 §§ skollagen framgår under vilka förutsättningar rektorn får besluta att stänga av en elev i grundskolan samt att beslutet ska dokumenteras skriftligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att beslut om avstängning inte aktualiserats på skolan under läsåret 2025/26. Skolinspektionen kan därmed inte bedöma om Umeå kommun har följt Skolinspektionens föreläggande i denna del. Det har dock inte framkommit att Umeå kommun brutit mot bestämmelserna, varför ärendet ska avslutas i denna del. Skolinspektionen vill dock framhålla vikten av att eventuella framtida beslut om avstängning dokumenteras i enlighet med författningarnas krav.

Skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har fattat beslut om skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som finns i skolans ordningsregler. Av dessa framgår att skolan är en "mobilfri" skola och att eleverna ska lämna telefoner och smartklockor hemma, eller lämna dem till lärare på morgonen för att sedan återfå dem vid skoldagens slut.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 4 e § skollagen ska det för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Umeå kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner. Tidigare konstaterad brist har därmed avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Ellen Kalman

Beslutsfattare
Signerat av: Ellen Kalman

X Isabelle Brännlund

Föredragande
Signerat av: Isabelle Brännlund

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Maja Flood medverkat.